

tíðindablaðið

Útgevari: p/f sosialurinn

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurinn. Prent: p/f pressan 1981

sosialurinnPostsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Ein álvarslig sjúka

oddagrein

»ÚRTÍÐARROKNINGARNAR frá læknum eru framvegis ein stór og avgerandi útreiðsla. Høvdu limirnir bert farið til lækna úttanfyri arbeiðstíð, tá tað er neyðugt...« so kundi sjúkrakassin skjótt spart eina kvart millión um árið. Hetta sigur Havnar Sjúkrakassi m.a. í einum tíðindaskrivi í vikuni í samband við at kassin, orsaka av øktum útreiðslum, noyðist at hækka limagjaldið.

EITT ER, at útreiðslurnar hækka hjá Sjúkrakassanum. Tað gera tær tíværri hjá flest øðrum eisini, men er eitt tilfikt spark eftir limum sínum neyðugt? Teimum limum — sum Sjúkrakassin átti at verið til fyrri. Vit mugu spyrja Sjúkrakassan: Hvør annar enn sjúklingurin eigur at meta um, nær neyðugt er at fara til lækna? Um tað nú visir seg, at viðkomandi sjúka ikki var so vandamikil, sum sjúklingurin sjálvur var bangin fyrri, eigur hann

so at revsast? Ella skal hann ringja til Sjúkrakassan, áðrenn hann ringir til læknan og fáa loyvi til læknavitjan?

HELDUR SJÚKRAKASSIN, at limir hansara ganga til lækna úttanfyri vanligu arbeiðstíð (hjá læknanum) í skemtirindum? Vit eiga kanska at banna fólki at gerast sjúk eftir klokkan fimm? Og so avgjørt ikki um vikuskifti?

HVUSSU illa ella væl hetta hjarta-suff Sjúkrakassans skal skiljast, er ivasamt, men tápuligt tykist tað okkum. At fella rossatár yvir hækkingu útreiðslur sjúkrakassans er ikki neyðugt. Hesin spurningur verður loystur við at leggja eina fimmkrónu oman á limagjaldið. Og enn minni neyðugt var hetta asnasparkið eftir egnum limum sínum. Men hatta var kanska eitt umvegisspark eftir læknum, sum kanska ikki hevur so heilt lítið við øvund at gera? — Øvundin er ein ógvuliga álvars-lig sjúka.

Viðmerkingar til »fuglfirðing«

Í Sosialinum síðsta leygarð skrivar »fuglfirðingur« lesarabrev um svartkjaftatrolaran, sum fuglfirðingur og aðrir høvdu ætlanir um at keypa úr Italia.

I nevnda lesarabrevið leggur greinskrivarin eftir Olafi Olsen, og kastar honum fyrri at hava forkomið hesum svartkjaftatrolara fyrri fuglfirðingum, umframt at meginparturin av greinini verður nýttur til, á ein ógvuliga negativan hátt, at umtala Olaf og hansara luttøku í vinnulivinum her í Fugla-firði.

Eftir at hava lisið greinina er heilt klárt, at sikti við henni nóg meira er at skaða Olaf Olsen, og virksemin hansara, men alskur til trolaraprojekti, tí hevði huldumaðurin í Sosialinum veruliga havt so stórt hjarta fyrri málinum, sum hann nú letst, so kundi hann sjálvur, tá hetta stóð honum í bði í vár, havt verið við at »lagt rygg til«, so kundi úrslitið møguleiga havt verið øðrvísi í dag.

Mær nýtist ikki at taka Olaf Olsen og hansara virksemin her í forsvar, tí tað kenna allir fuglfirð-

ingar, men heilt úttan viðmerkingar skal greinin kortini ikki standa.

Eg veit sjálvandi ikki, hvør greinskrivarin er, tá hann ikki skrivar sitt kristna navn undir, og tað er fyrri so vitt eisini líka mikið, kanska er hann fuglfirðingur kortini. Men er hann tað, so burdi hann í minsta lagi at umtala Olafas part í vinnulivinum her í bygdini eitt sindur meira positivt, tað kenna allir fuglfirðingar.

Veit »fuglfirðingur« hetta kortini ikki, kann eg nevna trolvirknið Vónin, sum Olaf var ein stovnarin av, og stjóri á, til hann gjørdist landsstýrismaður, eitt virkið við stórum virksemin. Somuleiðis átti »fuglfirðingur« eisini at kent reiðaravirkið Beta, sum Olaf eisini var ein stovnarin av, og stjóri á, til hann gjørdist landsstýrismaður. Skipini hjá hesum felag leggja árliga eini 10.000 tons av fesk-firki upp á land her til við-ari viðgerð, og skapar hetta virksemin dagligt arbeiði hjá fleiri hundrað fólki. Nevnst kann at hesi bæði virkir, saman við flakavirkinum hesi skip landa til, síðsta ár í

hýrum og lønum lótu úti við 30 mió. kr., umframt havnagjöld og annað sum tilfikt virksemin leggur eftir seg, ið heldur ikki man verða so heilt lítið millum ár og dag. Bygd okkara hevði sanniliga verið munandi verri fyrri, um nevnda virksemin ikki var.

Viðvikjandi trolaraprojektið sum »fuglfirðingur« nú gremur seg so nógv um, ætli eg nær — í fyrstu syftu í hvussu so er — ikki út í nakra nærri frágreiðing til henda ókenda greinskrivarin, men kann tað, sum ein, ið kendi ætlaða projektið, og tað ið annars er farið fram í málinum, rættuliga væl, stutt upplýsa »fuglfirðing«, at tá hann sigur, at Olaf Olsen skal hava givið fuglfirðingum eitt spark í endan hesum viðvikjandi, so er tað LODD-RÖTT LYGN. Olaf hevur tvørtur imot alla tíðina vist málinum størstu vælvild, og hetta kunnu eisini allir teir, ið stóðu aftan fyrri ætlanina, vátta.

Hvorki teir ella Olaf Olsen hava nakað at skula skamma seg yvir, at projektið fekk tað lagnu tað fekk.

Sigfríður Vørðhamar

Kirkjan og triði heimurin VI

4. Life and Work (Liv og virki)

Tá ið fyrri heimsbardagi var av, var tørvurin á hjálpar- og endurreisingararbeiði í Europa stórur. Svenski erkibispurin Nathan Söderblom royndi beinanvegin aftaná krigslok at fáa kirkjurnar at ganga saman um at greiða teir sosialu og menniskjansligu trupulleikar, sum bardagin hevði orsakað. Söderblom, sum hevði gott samband við kirkjuleiðarar um allan heimin, helt teir sosialu og menniskjansligu trupulleikarnar vera so átróðkandi, at kirkjurnar í felag áttu at tikið sær av teimum, hóast tær vóru sera ósamdar í læruspurningum.

Eftir fleiri miseyndaðar royndir fekk Söderblom í lag eina ráðstevnu í Genève í 1920; har var felagsskapurin »Life and Work« stovnaður. Samstundis varð avgjørt at kalla saman til eina heimsráðstevnu í Stockholmi í 1925, hvar umboðsfólk fyrri kirkjurnar skuldu samráðast um kirkjunnar tænastu og ábyrgd í heiminum. Sum yvirskrift yvir ráðstevnuna í Stockholmi kundi hetta loysunarorðið verið sett »Doctrines divides, service unites (t.e. læran skilir, tænastan sameinir)«. Luttakarnir á ráðstevnuni komu fram til tað sannfæring, at um kirkjurnar skuldu finna inn í ein sannan felagsskap, so var tað heldur tann felags tænasta, tær úttútu, enn tann gudfrøðiliga samtalan, ið bygd upp henda felagsskap.

Næsta stóra »Life and Work«-ráðstevnan varð hildin í Oxford í 1937, og á tí fundinum varð avgjørt at ganga saman við »Faith and Order«-bólkini í eitt Kirkjunnar Heimsráð. Í 1937 er sostatt lotan, har bæði tann felags gudfrøðiliga samtalan (Faith and Order) og tann felags tænastan (Life and Work) leiða kirkjurnar til tað sannfæring, at felagsskapar teirra áttu at stovnst eitt heimsfatandi kirkjusamarbeiði.

5. Amsterdam 1948

Eftir at báðir felagsskapirnir, Faith and Order og Life and Work á fundum sínum í 1937 høvdu avgjørt at ganga saman í eitt Heimsráð Kirkjunnar, so varð á fundi í Utrecht í 1938 sett ein nevnd, ið skuldi fyrirleika endaligu stovnanina av hesum ráði. Men sum fyrri heimsbardagi orkymlaði søguligu gongdina í økumenisku

rørsluni aftaná Edin-burgh-ráðstevnuna í 1910, soleiðis gjørdi annar heimsbardagi, at allar ætlanir viðvikjandi Kirkjunnar Heimsráði máttu útsetast eina tíð.

A fundinum í Utrecht varð hælendski gudfrøðingurin Dr. W. A. Visser't Hooft valdur aðalskrivari í ráðnum, sum stovnst skuldi. Í krigsárunum 1940–45 eydnaðist tað Visser't Hooft frá fyrribils høvudsstöðini í Genève at hava samband við kirkjuleiðarar báðumegin krigsvigvøllin. Høvudsstöðin virkaði eisini sum sambands- og samskipanarmiðstöð fyrri ti humanitara hjálpararbeiði, sum kirkjurnar høvdu sett í verk til tess at bota um tað menniskjansligu og sosialu neyð, ið bardagin völdi.

Eftir krigslok 1945 kundu fyrirleikarnar til endaligu stovnanina av Heimsráðnum halda fram. Á fyrsta aðalfundinum í Amsterdam 23. august 1948, Heimsráð Kirkjunnar stovnað. Almenn umboð fyrri 147 kirkjur í 44 ymiskum londum tók her tað avgerandi stigið til at fáa í lag ein heimsfatandi felagsskap av kirkjum. Í Amsterdam varð samtykt ein yvirlysing, ið m.a. segði »vit ætlað at verða verandi saman« — og síðani 1949 og higartil hevur Heimsráð Kirkjunnar verið karmurin um kirkjunnar ynski um at standa saman í einum økumeniskum felagsskapi.

6. New Delhi 1961

Amsterdam 1948 var tann fyrsti og avgerandi varðin í søgu Heimsráðsins. Triði aðalfundurin í New Delhi í 1961 var tann næsti: tá gingu Altjóða Missionsráðið og Heimsráð Kirkjunnar saman, so at nú vóru tær triggjar stóru sjálvstöðugu økumenisku rørsurnar — »Life and Work«, »Faith and Order« og Altjóða Missionsráðið — sjóðaðar saman í ein stovn: Heimsráð Kirkjunnar.

Ein onnur stórhending í New Delhi var at tær stóru Ortodoksu kirkj-

urnar í Eystureuropa har gjørdust limir í heimsráðnum. Á mangan hátt var heimsráðið broytt eftir 1961: Samgongan við Altjóða Missionsráðið týddi, at missionspurningar og trupulleikar triðja heimsins nú av álvara gjørdust átróðkandi og sjálvsagðar uppgávur hjá Heimsráð Kirkjunnar. Tí varð hildið fram við og vaksið um tað arbeiði viðvikjandi figgjartilgum, sosialum og mentunnarligum spurningum í triðja heiminum, sum longu var byrjað í fimtiárunum.

Aðalfundurin í New Delhi var tann fyrsti, ið hildin varð í einum menn-ingarlandi. Tað undirstríkaði tann dentin, ið seinna-meiri — aftaná 1961 — varð lagdur á menningarspurningar og støðuna hjá teim ungu kirkjunum. Henda kósing gongur beint frá New Delhi 1961 til ráðstevnuna í Genève 1966.

Harumframt merkti limaskapurin hjá teim stóru ortodoksu kirkjunum, at kirkjuliga og landafurðiliga grundarlagi undir ráðnum, nú eisini umfataði nøkur av elstu kirkjusamfeløgum í heiminum. Tað hevur havt stóran týdning fyrri tað økumenisku samtalu, ið fer fram í Heimsráðnum, at ortodoksa kristinfólki nú eisini hevur tikið lut. (framhald)

Torben Johannesen

Eysturoyingar standa nú fyrri tøri

Mánadagin fáa eysturoyingar at hoyra tað, sum triggir av lögtingsmonnum Javnaðarflokksins halda um politisku støðuna.

Mánakvöldið skipar Eysturoyar Javnaðarfelag fyrri einum almennum politiskum fundi í skúlanum í Gotu. Atli Dam, Vilhelm Johannesen og Jørgen Thomsen, lögtingsmenn, leggja fyrri.

Tá teir hava havt orðið, fær fundarfólk ið høvi at seta teimum spurningar.

Hesir triggir lögtingsmenninir hava verið í Suðri og í Klaksvík herfyri og hildið fund. Fundirnir hava verið góðir, hava vit hoyrt.

Tann almenni fundurin mánakvöldið verður kl. átta í Gotu skula.